

nas v Dolnji Bistrici in mu mora biti sedaj 29 let. Mati mu je umrla v mladosti, oče pa je zginil leta 1935. Bil je že 11 krat predkaznovan radi raznih zločinov in pregreškov. Najdalje je sedel šest mesecev. V ječi se je popolnoma izpridil in se spoznal z najbolj nevarnimi zločinci. Na srečo se je Pintarič izselil iz Slovenske Krajine in predstavil svoj žalostni delokrog v bližnjo in daljno mariborsko okolico. Če bi se bil zatekel k nam, bi bil v družbi tatinskih ciganov pravi bič za domovino. V naše pomirjenje moramo še pribiti, da je izprijen Pintarič sicer naš rojak, a pristojen je v štrigovo.

*

Lov na roparja

V zadnji številki smo beležili žalostno vest o tolovajskih nastopih po okolici Slovenske Bistrice, ki so zahtevali eno smrtno žrtev in tri ranjene. Sporočilo o tolikanj drznem roparskem pojavu je spravilo na noge orožnike iz vsega mariborskega okoliša pod poveljstvom orožniškega polkovnika Barleta iz Ljubljane.

Prva razkritja

Kakor hitro je zaznala javnost o roparskih napadih, je bilo vse prepričano, da sta na delu pred kratkim iz mariborske kaznilnice pobegla kaznjena in vlomilca Črepinko in Babič. Že prve poizvedbe orožnikov so dognale, da sta izvršila razbojništvo 29 letni delavec iz Maribora Melhior Pintarič in 28 letni Jožef Koder, po domače Dacarjev Pepi iz Rač, ki je brezposeln trgovalski pomočnik in bolj majhen. Pintarič, kateri je visoke postave, je bil član roparske tolpe, ki sta jo poleg njega tvorila še 21 letni Jakob Juhart in 18 letni Kelc. Vsi trije so se spoznali v Mariboru, kjer so postopali brez dela, pa so sklenili, da bodo šli po svetu in se preživljali s tatvinami in razbojništvu. Pintarič je ukradel tri kolesa, na katerih so se odpeljali proti Ljutomeru. Pri Križevcih so jih orožniki ustavili, tatovi pa so prestrašeni pustili kolesa na cesti in pobegnili. Sešli so se zopet pri Vurbergu, potem pa so izvršili znano razbojstvo v Dupleku. Od tam so se zatekli v Betnavski gozd pri Mariboru, od koder sta Pintarič in Juhart poslala Kelca v Maribor po južino. Medtem so orožniki s Tezna prišli Kelca, Juhart in Pintarič pa sta se razšla. Juhart se je klatil po mariborski okolici in je bil aretiran v Novi vasi. Pintarič se je podal proti Račam, kjer se je sestal z omenjenim Jožefom Kodrom. Koder je šele nedavno prišel iz kaznilnice, kjer je radi nekega zapeljavanja prestajal dveletno robijo. Pred kratkim so ga izpustili po

13 mesecih pogojno. Koder je vedel, da je posestnik Ačko v Kalšah prodal vola in da ima doma denar, pa ga je nagovoril Pintarič, da Ačka oropata. V noči na 25. junij sta vdrla v Ačkovo hišo, kjer sta se najprej napila žganja in sta se napotila pijana nad Ačka, katerega sta ubila. Ačku sta odnesla hranilno knjižico na ime Jernej Leskovar z vlogo 1400 din od posojilnice pri Sv. Martinu na Pohorju.

Da bi zabrisala prvo krvavo dejanje, sta hotela zažgati Ačkovo hišo, a ju je prepodil s streli Ačkov sosed.

S Kalš sta krenila proti Zg. Polskavi in Račam. Pijara od žganja sta se držala objeta, tutila iz polnih gri in streljala na vsakega, katerega sta srečala.

V omenjenem okolišu sta, kakor smo že poročali zadnjič, zagrešila tri razbojništva.

Bitka z orožniki

Od Rač sta mahnila tolovaja proti Ptujju, kjer sta se oskrbela s pomočjo drugih z naboji za samokreza, saj sta oddala na pohodu s Kalš 60 strel in jima je primanjkovalo streliva.

Dne 27. junija sta se pojavila oba v vasi Hajdoše, ki leži na Dravskem polju med Slovenjo vasjo in Hajdino. Tamkaj sta se najedla v krčmi in se napila do pijanosti vina.

Ljudje so radovedno gledali pijana tujca, katere sta se ponašala z nabitimi samokresi, katere sta razpotožila po mizi. Eden od gledalcev je pri tem izmaknil eno pištolo in zginil z njo. Kakor hitro sta opazila roparja, da je zmanjkal samokres, sta začela groziti ljudem, ki so se razbežali na vse strani. Tolovaja sta vsa razljutena streljala po vasi, šele na strele so poklicali vasičani orožnike iz Brega pri Ptujju, ki so kolikor

Tolovajska tovariša

Franc Pintarič

Jožef Koder

mogoče naglo vas obkolili. Orožnikov je bilo premalo, da bi bili zasedli vse dohode v vas. Radi tega so hoteli presenetiti roparja iz zasede.

Res sta se približala kmalu dva moška, ki sta bila pozvana od patrulje na stoj in predajo. Pozvana sta začela streljati. Ko so se poslužili krogel tudi orožniki, sta se spustila neznanca v beg in zginila v temi. Pri begu sta pogodila nezastražen izhod iz vasi in sta se srečno skrila v bližnjem gozdu.

V teku noči so dobili orožniki ojačenja, pretnili so vse Hajdoše, a o drznih razbojnikih že ni bilo nobene sledi.

Po tem prvem srečanju in spopadu so dobili žandarji nalog, da primejo tolovaja živa ali mrtva.

Pintarič prijel

Dne 29. junija, na Petrovo, sta se v Hajdošah srečno pobegla roparja približala Ptujski gori. Zadel sta na vinotoč posestnika Rodoška. Bilo je tamkaj nekaj gospodov s Ptujске gore ter tudi par financarjev. Tolovaja sta stopila drzno med pivce ter si naročila vina. K svoji mizi sta celo povabila Rodoška in financarje. Lastnik vinotoča je prisedel h gostoma, finančni stražniki pa so ostali pri svojem vinu.

Neznanca sta se v veliki vročini napila ter začela prepevati.

Ob osmih zvečer je policijska ura za vinotoče, a tujca sta še naročala vino ter prepevala, da je privabilo petje fante iz sosesčine.

Koder je začel razkazovati svojo telesno moč. Tovariša je posnemal še Pintarič, ki je prijel enega fanta z zobmi in ga nosil okrog.

Obnašanje obeh močnih bahačev je postalo sumljivo. Eden od pivcev se je izmuznil iz zidanice in odšel po orožnike na Ptujsko goro, kjer je našel samo enega, ker so bili drugi na pogonu za iskanih lopovoma.

Ptujskogorskemu orožniku so se pridružili financarji ter nekaj domačinov. Podali so se proti viničarji, obkolili zidanico in planili nad razbojnika. Vsi so se vrgli na močnega Pintariča, katerega je eden omamil z udarcem po glavi. Podrli so ga na tla in zvezali. Splošno ruvanje je izrabil Koder za neopažen pobeg.

Zvezanega Pintariča so odvedli na Ptujsko goro, kjer so dognali, da so ujeli pravo ščuko.

Pintariča so obdržali na Ptujski gori, kamor je prišel v našem poročilu imenovani polkovnik Barle ter orožniški kapetan Mavrič.

Zločince so odpeljali močno zvezanega na kraje roparskih napadov in 30. junija so ga privedli v Maribor.

Pri aretaciji so našli pri Pintariču dve repetirki težkega kalibra s številnimi naboji. Obločen je bil v obleko, katero je oropal na Kalšah ubitemu Ačku.

Več nego en teden ga ni bilo na spregled. Po sedmih dneh se je pripeljal pri belem dnevu z vozičkom po svojo prtljago kmečki človek. Povedal je po pravici, da se je preselil mojster k njemu v vas Braunšvajb ob cesti proti Račam, kjer je več hiš, gozd bolj pri rokah, orožnikov pa tamkaj sploh še ni bilo.

Zadnji in mirnejši kotiček je bila za Jurija Potočnika Sv. Kungota. Iz tega prebižališča ga je prav za prav prepodil Rupnik s preveč pogostimi dnevnimi in nočnimi obiski. Upal je, da bo v Braunšvajbgu še bolj na varnem, a se je varal.

Rupnikovo neprestano pohajkovanje po dravsko-poljskih vaseh je vzbudilo splošno pozornost orožnikov. Orožništvo, katero je sumilo, da je zapleten ta tujec v ponarejevalske zadeve, je skrbno nadzorovalo vse njegove obhode. Orožniki so hoteli imeti za njegovo aretacijo vsaj nekaj z dokazi podprte krivde. Neprestano patroliranje, ki je bilo namenjeno mojstru Rupniku, je vznemirjalo tudi Jurija in ga svarilo, da bo prišel lepega dne še on na vrsto. Vse Dravsko in Ptujsko polje je bilo kljub izredni naklonjenosti in molčečnosti kmečkega prebivalstva ogroženo. Za oba ponarejevalca je bil že skrajni čas, da bi se bila razbežala s svojo prtljago vred po

dogovoru pri Sv. Kungoti: eden v Avstrijo, drugi na Madžarsko.

IX. poglavje

Rupnik ob severni meji

Rupnikov nekdanji stanodajalec v Starošincah, pri katerem je bival v podstrešni sobi 14 mesecev, je kupil posestvo pri Zgornji Sv. Kungoti ob severni meji. Večkrat je nanekla prilika, da se je razgovarjal s tamošnjimi kmeti in viničarji. Kakor povsod, so tožili tudi Kungovčani o slabih časih. Saj hrane in pijače bi še bilo, le denarja ni mogoče iztisniti od nikoder. Kmet le plačaj, izkupiš pa itak nič ali kako malenkost. Pri takih upravičenih zahtevah na pomanjkanje denarja po kmetih je hotel voditi Starošinčan glavno besedo. V poljanski zgovornosti mu je ušlo, da ve za človeka, kateri dela denar in pomaga najrajši revnim podeželanom, saj se je tudi naselil med kmeti ter biva med trpinami že nekaj let. Križ je s tem dobrim človekom samo ta, da ga zalezuje oblast z orožniki in ga je treba skrivati, dokler ni gotov z delom. Kakor hitro je podprl z denarjem enega slabo stoječega, se odpravi kar sam dalje. Za svoj veliki trud zahteva samo boljše hrano, stanovanje, mir ter skrb, da ga ne bi iznenadili orožniki.

(Dalje prihodnjič)

bablonskem stolpu bo vozilo 40 dvigal. Da so dobili prostor za tako orjaško hišo, so morali podreti 34 drugih velikih hiš, ki so doslej tam stale.

Nenavadna ladja

Na Angleškem name-ravajo spustiti v morje nenavadno ladjo. Ta ladja bo imela namreč vijake ob svojih straneh. Ti vijaki bodo služili tudi za krmarjenje in drugega krmila sploh ne bo. Novi parnik, ki si ga je dala zgraditi železniška družba Southern Railway za promet med Lymingtonom in otokom Wightom, se bo imenoval »Lymington« in ga gradi neka ladjedelnica v Dumbartonu. Prednost nove konstrukcije je ta, da se more ladja obračati poljubno, tudi če so vodne prilike zelo omejene.